

zapuščine volil lepo vsoto tukajšnji cerkvi, revežem in šoli. Šola je dobila 500 gold. Zdanje šolsko poslopje je bilo postavljeno 1832 l., učitelj je bil g. Alojzi Malenšek, zdaj v pokoji; pred njim je bil baje privatni učitelj njegov oče. — Leta 1869. se je bil g. Alojzi Malenšek odpovedal službi in sledili so mu gg. Anton Javoršek, Gašp. Gašperin, Jernej Pirnat in zdanji Fran Lunder. — Leta 1875. postala je šola dvorazrednica, in bil je nastavljen kot druga učiteljska moč g. Josip Cepuder, in nasledovala mu je učiteljica gospodč. Marija Marolt. Izmej šolskih dobrotnikov so v prvi vrsti pokojniki:

1. G. Matija Pfeifer, volil je šoli 500 gold.
2. „ Janez Šribar, „ „ „ 366 „
3. „ Marija Berjak, „ „ „ 100 „
4. „ Jakop Žabkar, „ „ „ 100 „

Iz obresti teh volil se vsako leto nakupujejo šolske knjige, tako da vsaki otrok dobí vse knjige brezplačno. Drugi dobrotniki so pa g. Jakop Lenk, grajščak na Raki, in njegov sin Srečko, g. Viljem Pfeifer, državni in dežel. poslanec, g. Maurer, kupec na Raki.

Račji grad prišteva Valvazor mej najstarejši na Kranjskem. Bil je leta 1248. sezidan. Dve sto let bil je v posestvu Račjih gospodov, ki so se v marsikaterem boji za domovino odlikovali. Zadnji Račjih gospodov je bil 1471. l. od Turkov ujet in odpeljan v turško sužnost, od koder se ni več vrnil. V Valvazorjevi dobi je imel to grajščino v posestvu Franc Rudolf Kheysell, a zdanji posestnik gosp. Jakop Lenk jo je kupil od grofinje Turjaške. Leta 1515. so bili puntarski kmetje tudi ta grad oropali in zažgali. — Na Gomili, pristevajoči se k vasi Gmajna, se nahajajo še neodprte starinske gomile (Hunnengräber), od česar imá tudi kraj svoje imé. (Dalje prih.)

Šolska letina.

„Letno poročilo I. mestne peterorazredne deške ljudske šole v Ljubljani koncem šolskega leta 1882/3.“ obsega: Kroniko, statistiko in učence po zasluženji uvrstene. Učencev je bilo 454, mej temi 425 Slovencev, 24 Nemcev in 5 Lahov. V šolo jih je hodilo prav pridno 405, pridno 28, manj pridno 14, in zanikerno 7. Za bližnji višji razred (oddelek) je bilo sposobnih 319, nesposobnih 118. V pripravljavnico za obrtnijsko šolo je hodilo 188 rokodelčičev. Poučevali so 4 učitelji, in 2 pomožna učitelja.

„Letno poročilo II. mestne peterorazredne deške ljudske šole v Ljubljani 1882/3. l.“ ima: Šolsko kroniko, statistiko in učence po zasluženji uvrstene. Učencev je v šolo hodilo vkup 665, mej temi je bilo 632 Slovencev, 32 Nemcev in 1 Čeh. Šolo obiskovalo jih je po % prav pridno 94%, pridno 2, manj pridno 1%, in zanikerno 1%. Za bližnji višji razred (oddelek) je bilo sposobnih 406, nesposobnih 211. V ekskurendno šolo na mahu je hodilo 81 učencev in učenk. V pripravljavnici za obrtnijsko šolo je bilo 130 rokodelčičev. Učiteljev je poučevalo 8, in 1 pomožni učitelj. Učitelj veronka je bil v obeh mestnih šolah g. Jan. Gnjezda; rokodelčiče pa je v I. mestni šoli poučeval v krščanskem nauku g. Šarabon; v ekskurendni šoli pa je krščanski nauk poučeval g. Jan. Kilar. Gospodičina M. Fröhlich je poučevala tu ženska ročna dela.

„Učenk mestne peterorazredne dekliške ljudske šole uvrstjenih po zasluženji v Ljubljani koncem šolskega leta 1882/3.“ je bilo 316.

„Letno poročilo c. k. rudniške šole v Idriji 1883. l.“ (v nemškem in slovenskem jeziku) kaže: a) nagovor pri šolski svečanosti v Idriji v dan 11. jul. 1883. l., b) šolska sporočila (šolske oblastnije, nadzorniki, učiteljstvo), c) predmete in število ur na teden (v deški in v dekliški šoli), d) dekliško obrtnijsko šolo, e) vsakdanjo šolo, f) ponavljavno šolo, g) obrtnijsko risalno šolo, h) šolske knjige, i) šolski dnevnik, j) javno zahvalo, k) razredbo učencev, l) razredbo učenk. — Poučevalo je 1 katehet, 5 učiteljev, 5 učiteljic in 1 pomožni učitelj, ki je učil gosli. V vsakdanjo šolo je hodilo v deške razrede 300, v dekliške razrede pa 215 otrok; v ponavljavno šolo je hodilo 48 deklet.

„Letno sporočilo čveterorazredne deške ljudske šole v Novomestu (1882—83)“ ima: Šolsko kroniko (a) razne vesti, b) slavnosti, c) dobrotnike šole, učiteljstvo (5 očetov frančiškanov), vkupni pregled učencev (164), uvrstitev učencev po zasluženji.

„Razvrstitev učencev čveterorazredne deške ljudske šole v Loki koncem šolskega leta 1882/3.“ obsega: Kratek pregled (šole, učencev in učiteljev itd.), učence po zasluženji razvrstene. Učencev je bilo 300 (konec leta 270), učitelji 4 in 1 katehet.

„Letno poročilo javne čveterorazredne ljudske šole v Kranji koncem šolskega leta 1882/3.“ kaže: Šolska naznanila (učiteljstvo, šolsko kroniko) in učence po zasluženji uvrstene. Učencev in učenk je bilo 346 (konec leta še 317). Poučevali so 4 učitelji, 2 kateheta in 2 učiteljici.

„Letno poročilo čveterorazredne ljudske šole v Postojini 1883.“ obsega: učiteljstvo, šolsko kroniko, javno zahvalo in razvrstitev učencev in učenk (katerih je bilo vkup 284). Poučevali so 3 učitelji, 1 katehet in 1 učiteljica.

„Letno sporočilo čveterorazredne deške šole v Kameniku 1883. l.“ ima: kroniko, učne predmete, učiteljstvo, učence (uvrstene po zasluženji). V vsakdanji šoli je bilo 183, v ponavljajni šoli pa 21 učencev. Poučevali so 4 učitelji in 1 učitelj veronauka.

„Letno poročilo dvorazredne dekliške ljudske šole s poludnevničnim poukom v Kameniku o koncu šolskega leta 1882—1883.“ ima: učiteljstvo (1 kateheta, 1 učitelja in 1 učiteljico), kroniko (k a. razne vesti, b. slavnosti, c. dobrotnike šole), uvrstitev učenk.

„Drugo letno poročilo meščanske šole v Krškem.“ Priobčeno konec šolskega leta 1882—83. (nemško in slovensko) obsega: Hebung der Bürgerschule; Die Durchführungsverordnung betreffs der Bürgerschule; Opis Krškega okrajnega glavarstva (Krško mesto, Kostanjevica, Mokronog, Radeče); Der Lehrkörper; Aus der Chronik der Anstalt; Wohlthäter der Schule; Verzeichnis der Lehrmittel; Schülerverzeichnis. Učencev je bilo 51, katere so poučevali 3 učitelji za meščanske šole 1 katehet in 2 učitelja tamkajšnje ljudske šole. (Poročilo je pridjan tudi načrt Krškega mesta.)

„Letno poročilo čveterorazredne deške in dvorazredne dekliške šole v Črnomlju 1883. l.“ obsega: učiteljstvo, kroniko, pregled šolske mladine, učencev in učenk po napredku. V vsakdanji šoli je bilo 497 učencev in učenk, v ponavljajni šoli pa 95 dečkov in deklic. Poučevali so 4 učitelji, 2 kateheta in 1 učiteljica.

D o p i s i

Iz Krškega. Zgodnje dni meseca avgusta so bili pri nas slavnostni dnevi za šolo, mladino in učitelje, dnevi prijetni, ki bodo gotovo ostali dolgo v prijetnem spominu mladini in starim. V nedeljo 26. avg. je bila v veliki risarski dvorani lepa razstava šolarskih izdelkov in učil meščanske učilnice. Krasno urejeno bogato zbirko raznovrstnih učil, osobito za prirodnoznanstveno stroko, za katero ima meščanski učitelj, g. F. Seidl, kaj veliko zaslug; ogledovalo jo je prvi dan precej veliko občinstva, kateremu je omenjeni gospod razkazoval tudi mične »meglene podobe«. — 27. avgusta je bila okrajna učiteljska konferencija. Pred otvorenjem seje je isti učitelj svojim sodrugom kazal omenjene podobe. Ob 9. uri pričelo se je z dnevnim redom. Predsedoval je g. prof. Vodeb, kateremu je nadzorstvo tukajšnjih šol izročeno za avgust in september t. l. (namesto bolnega g. Wurnerju); za namestnika si je izbral službeno najstarejšega učitelja, g. nadučitelja Sajé-ta. — Zapisnikarja sta bila učitelja Hočevnar in Gebauer. O 1. in 2. točki dnevnega reda (stanje šol; nove postave in ukazi) ni bilo niti besedice govora, ker g. nadzorniku o teh točkah nič znanega ni bilo. — O 3. točki, (»nabiranje prirodnin«) je govoril g. Seidl. 4. točka je bilo poročilo o stanju okrajne učiteljske knjižnice, ki šteje jako veliko, lepih in dragih knjig in časopisov, in ki si je letos omislila tudi nekaj učil (Schreiberjeve table, anatomske preparate, tehnologično zbirko). 5. točka, volitev stalnega in knjižničnega odbora — potrdili so se z nova prejšnji odborniki. 6. točka: volitev 2 poslancev v deželno učiteljsko konferencijo, ki bođe meseca avgusta bodočega leta — izvoljena sta bila gg. Grčar, nadučitelj Mokronoški in Abram, nadučitelj Kostanjeviški. (Mešč. šole ravnatelj Lapajne ima pa verilni glas.) Pri poslednji točki so bili razni predlogi. Največ debate je bilo o abecednikih. Nekateri (Lapajne, Lunder) so priporočali Praprotnikovega, drugi so sicer temu pritrdjevali, a rekli, da imajo že Raz.-Žumer-jevega vpeljanega, in tožili, da se jim z Dunaja pa Miklošičev pošilja. Odločilo se ni ničesar. — Mej zborovanjem je prišel v zbor in ga s tem počastil okrajni glavar g. Weiglein. Pogovor pri konferenciji se je vršil večinoma v slovenskem jeziku. Ker se je skupščina že ob 11. uri zatvorila, imelo je učiteljstvo priliko, ogledati si uzé omenjeno